



Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Leni Forsberg, Niko Töyräskoski, Hanna Kenakkala

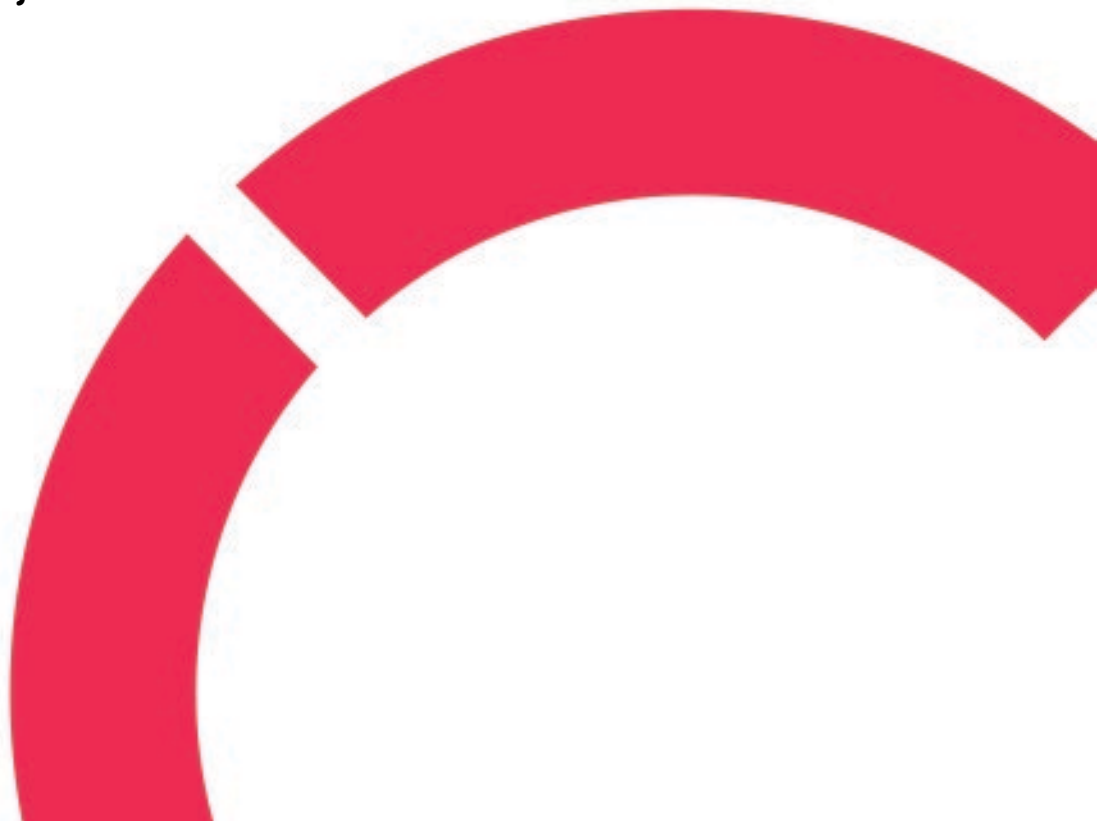
DIGITALISAATIOPROJEKTIN TIEKARTTA

Digi2B - Digitalisaatio bisnesajurina-hanke

CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta

Kesäkuu 2023



SISÄLLYS

1 MIKÄ ON TIEKARTTA?	1
1.1 Mikä?.....	1
1.2 Mihin?.....	1
2 MITÄ DIGITALISAATIOLLA TARKOITETAAN?	2
3 DIGIPROJEKTIN TIEKARTTA OSA 1 – YRITYKSEN KEHITYSTARPEET JA VOIMAVARAT..	4
3.1 Aloita tiekartan täyttäminen	5
3.2 Digiprojektin johtaminen; henkilökunnan muutoskyvykkyys ja -osaaminen	7
3.3 Taloudelliset ja aineelliset valmiudet	8
4 DIGIPROJEKTIN TIEKARTTA OSA 2 – TOIMIVAN RATKAISUN VALINTA JA PROJEKTIN SUUNNITTELU.	10
4.1 Henkilökunnan/sidosryhmien sitouttaminen	14
5 DIGIPROJEKTIN TIEKARTTA OSA 3 – PROJEKTIN AIKATAULU JA VASTUUHENKILÖT..	17
6 YHTEENVETO	20
7 OLET SAANUT TIEKARTAN VALMIIKSI, ONNEKSI OLKOON!	21
8 LÄHTEET	22

Tervetuloa rakentamaan yrityksen digiprojektin tiekarttaa!

Hieno, että olet löytänyt oman tiesi tiekartan luokse! Tämä tiekartta on työkalu, jonka avulla saat tukea yrityksesi digitaalisen ratkaisun kehittämisessä tai käyttöönotossa, sekä sen tuomisessa mukaan yrityksen päivittäiseen toimintaan. Tiekartta on rakennettu Keski-Pohjanmaan alueen yrittäjien omien kokemusten sekä tutkitun tiedon pohjalta. Selvitimme, kuinka alueen yritykset ovat kehittäneet toimintaansa ottamalla käyttöön erilaisia uusia digitaalisia ratkaisuja ja kuinka nämä kehitystoimet on viety onnistuneesti maaliin. Tämä tiekartta opastaa sinut pohtimaan yrityksesi kehityspolkua kohti onnistunutta lopputulosta. Olipa kyse sitten omasta sovelluksesta, verkkokaupasta, valmiista ”avaimet käteen” ratkaisusta tai aivan uudesta innovaatiosta, on tämä tiekartta juuri sinua varten.

Yritysten sekä yrittäjien kommentteja sekä haastatteluja on liitetty mukaan tiekarttaan, joista voit myös saada uusia ideoita omaa ratkaisua varten.

Tiekartta on osa Centria-ammattikorkeakoulun Digi2B- Digitalisaatio bisnesajurina hanketta. Hanke on toteutettu Euroopan aluekehitysrahaston ja Keski-Pohjanmaan liiton tuella. Hanketta ovat tukeneet myös Kokkolan ja Kannuksen kaupungit, sekä Perhon kunta. Projektin toteutusaika on 1.3.2022-31.8.2023.



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



1 MIKÄ ON TIEKARTTA?

Tiekartta-menetelmän ovat luoneet Robert Kaplan ja David Norton, sen avulla voidaan hahmottaa, miten organisaatiossa tulee toimia eri osa-alueilla, jotta päästään haluttuihin tavoitteisiin. Toisin sanoen, mitä pitää ottaa huomioon ja kuinka tulee toimia, jotta polku johtaa oikeaan määränpäähän. (Vuorinen 2014, 81-85.)

1.1 Mikä?

Tiekartta on moniin eri tapauksiin sopiva työväline, jolla voidaan tarkastella yrityksen nykytilannetta suhteessa siihen, minkälaista tulevaisuutta tavoittelemme. Missä olemme tänään ja missä haluamme olla huomenna tai vaikka vuoden päästä tästä hetkestä. (innokylä.)

1.2 Mihin?

Tiekarttaa voidaan hyödyntää esimerkiksi yrityksen nykytilanteen kartoittamiseen ja löytämään uusia mahdollisuuksia sekä hahmottamaan, minkälaista tulevaisuutta tavoittelemme ja miltä tämä tulevaisuus saattaisi näyttää. Tiekartta so-
pii myös uusien palveluiden kehittämiseen. (innokylä.)

Tiekartan vahvuudet

- Asioita voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta.
- Työkalu on helppo ottaa haltuun.
- Auttaa asioiden ideoinnissa.

Tiekartan heikkoudet

- Tiekartta yksinään ei anna kaikkia konkreettisia askelmerkkejä toivotun tulevaisuuden toteuttamiseen.

Kuinka kauan tiekartan rakentaminen kestää?

- Aikaa voi kulua useampi tunti ja työskentelyä voi jakaa useammalle ker-
ralle.
- Kesto riippuu omista tarpeista, tavoitteista ja myös sitä laativasta ryh-
mästä.

(innokylä.)

Digitalisaatio:

- Ihmisen ohjaamaa ja tarpeisiin perustuvaa
- Sisältää teknisiä ratkaisuja, sekä kerätyn datan ja tiedon hyödyntämistä
- Mahdollistaa yrityksen liiketoiminnan kehittämisen

Digitalisaatio ei ole:

- Pelkää tekniiikkaa tai dataa

Esimerkkejä digitalisaatiosta:

- Sähköposti
- WhatsApp
- Älypuhelimet
- Älykellot
- Sovellukset
- Verkkokauppa
- Sähköinen kulunvalvonta
- Toiminnanohjausjärjestelmät

(Digitaalinen Helsinki; Kasvi 2019; Scrive.)

Aloita digitalisaatioprojektin tiekartan rakentaminen vastaamalla seuraavilla sivuilla esitettyihin kysymyksiin, joiden avulla kartoitetaan yrityksen tilanne.

3 DIGIPROJEKTIN TIEKARTTA OSA 1 - YRITYKSEN KEHITYSTARPEET JA VOIMAVARAT.



Hanna Kinnakkala, Centria AMK.

Digi2B -hankkeen yrityshaastatteluissa selvisi, että ottaessaan käyttöön tai kehittäessään uusia digitaalisia ratkaisuja, kuten verkkokauppaa, varausjärjestelmää tai sovellusta, oli lähtökohtana jokin asia, joka kaipasi yritysten mielestä kehittämistä. Tiekartan suunnittelu aloitetaan yrityksen nykyisen tilanteen huolellisella kartoittamisella.

Tiekartta vaatii yritykseltä pitkäjänteistä paneutumista ja jonkin verran pohdintaa, jonka avulla pyrimme selvittämään yrityksen kehitystarpeita, sekä kykyä toteuttaa haluamansa kehitystoimet. Tähän sisältyy muun muassa yrityksen olemassa olevien voimavarojen ja resurssien pohdintaa, sekä niiden vaikutusta siihen onko nyt hyvä hetki aloittaa kehitystyö tai ottaa käyttöön jokin digitaalinen ratkaisu.

Kommunikaatio ILO kertoo VILO-sovelluksen kehittämisestä ja yhteistyöstä asiantuntijatahon kanssa.

KATSO VIDEO: [VILO-vuorovaikutuspassi](#)

3.1 Aloita tiekartan täyttäminen

Valitse oikea vaihtoehto.

Yksinyrittäjä

(Tiekartta sisältää henkilöstöä käsitteleviä kysymyksiä, jotka yksinyrittäjä voi käyttää omalta kohdaltaan soveltuvin osin.)

Yritys, jolla on työntekijöitä

1. Mitkä ovat yrityksen näkökulmasta kolme tärkeintä kehityskohdetta, jotka ovat ratkaistavissa digitaalisella ratkaisulla? Luettele ne tärkeysjärjestyksessä, siten, että tärkein tulee kohtaan A. Mieti, voisiko jonkin asian tehdä paremmin tai mikä helpottaisi yrityksen arkea. Tarkoitus on kartoittaa yrityksen ongelmakohdat sekä haasteet.

- a. _____
- b. _____
- c. _____

2. Minkälainen rooli digitalisaatiolla on yrityksessä tällä hetkellä?

- Emme juurikaan käytä digitaalisia ratkaisuja tai työkaluja
- Käytämme digitaalisia ratkaisuja tai työkaluja tukemaan päivittäistä toimintaamme (esim. sähköposti, some)
- Olemme erittäin edistyneitä digitalisaation saralla ja hyödynnämme sitä monipuolisesti
- Digitalisaatio on koko yritysideamme perusta.

”Avoimin sylin me ollaan otettu se [digitalisaatio] vastaan ja pyritty tavallaan edistämään sitä, että se kiteytyisi meille mahdollisimman nopeasti (H5).”

3. Minkälaisia digitaalisia ratkaisuja yrityksellä on jo käytössä ja minkälaista tietoa niistä saadaan (esim. some-alustat, järjestelmät, raportit ja mittarit myynnin tukena)?

3.2 Digiprojektin johtaminen; henkilökunnan muutoskyvykyys ja -osaaminen

4. Miten henkilöstö suhtautuu uusien ohjelmistojen, ratkaisujen tai toimintatapojen käyttöönottoa kohtaan?

- Henkilökunta on kiinnostunut ja innostunut sekä haluaa kehittää yritystä myös digitalisaation osalta.
- Henkilökunta suhtautuu varautuneesti uusiin ohjelmiin ja muutoksiin.
- Osa henkilökuntaa kokee uusien työkalujen käyttämisen luontevana ja suhtautuvat positiivisesti kehittämiseen. Osa vastustaa muutosta.
- Suhtautuminen on neutraalia.
- Emme tiedä henkilökunnan asennetta.

5. Minkälaisia rooleja tai vastuualueita teillä on työyhteisössä tällä hetkellä (esimerkiksi viestintäpäällikkö, talousjohtaja, toimistovastaava)? Kuka vastaa mistäkin? Määrittele myös oma roolisi.

6. Kuinka hyvin henkilökunta/yrittäjä hallitsee erilaiset laitteet ja digitaaliset ratkaisut?

- heikko
- tyydyttävä
- hyvä
- erinomainen

3.3 Taloudelliset ja aineelliset valmiudet

7. Minkälainen on yritystä ympäröivä markkinatilanne? Miten yritys sijoittuu verrattuna kilpailijoihin?

8. Seuraavaksi selvitämme SWOT- analyysin (Strength, Weakness, Opportunities, Threats) avulla **uuden digitaalisen ratkaisun** vahvuudet ja heikkoudet, sekä vertailemme niitä kilpailuympäristön luomiin uhkiin ja mahdollisuuksiin. (Vuorinen 2014, 88-89.)

VAHVUUDET JA MAHDOLLISUUDET +	UHAT JA HEIKKOUEDET -
Mitkä ovat yrityksesi sisäiset vahvuudet? Miten käytämme hyväksi ja vahvistamme niitä?	Mitkä ovat yrityksesi sisäiset heikkoudet? Miten poistamme, lievennämme ja vältämme heikkoudet?
Mitä ulkoisia mahdollisuuksia näet yritystoiminnalle? Miten varmistamme niiden hyödyntämisen?	Mitä ulkoisia uhkia näet yritystoiminnalle? Miten poistamme, lievennämme tai käänämme uhat mahdollisuuksiksi?

4 DIGIPROJEKTIN TIEKARTTA OSA 2 – TOIMIVAN RATKAISUN VALINTA JA PROJEKTIN SUUNNITTELU.



Oletko miettinyt, missä yritys mahtaa olla vuosien kuluttua ja mihin tähtäät? Nämä asiat on hyvä kartoittaa, jotta tiedetään, miten yrityksen toimintaa halutaan kehittää. Samalla on hyvä myös miettiä, mitä tapahtuu, jos mitään ei tehdä ja miten tämä vaikuttaa pitkällä tähtäimellä yrityksen toimintaan sekä kilpailuun.

Huolellisella kartoittamisella voidaan välttää aikaa vievät harharetket, sillä heikosti suunnitellussa tai kiireessä valitussa ratkaisussa voi tulla vastaan isoja ja yllättäviä haasteita. Apuna voidaan tarvittaessa käyttää ulkopuolista asiantuntijaa jo suunnitteluvaiheessa.

Katso miksi DiabetesSara päätyi luopumaan ensimmäisestä ratkaisusta ja ryhtyi kehittämään omaa sovellusta.

KATSO VIDEO:

[DiabetesSara: Digitalisaation hyödyntäminen terveydenhuollon palveluissa.](#)

9. Mikä uusi ratkaisu halutaan tuoda yritykseen? Mikä sen tehtävä on yrityksen näkökulmasta?

”Se on kehitetty oikeastaan sen takia, että ennen pelattiin muistilappujen ja muistin varassa. Henkilöstö ei oikein tiennyt, että kuka vastaa mistäkin ja puhuttiin vain kahvipöydässä asioita (H1).”

“-- tietysti me haluamme kasvaa ja olla kannattava yritys. Kyllähän tämä digitalisaatio laajentaa sitä meidän palvelutarjontaamme ja mahdollistaa kasvua ihan taloudellisessa mielessä -- (H8).”

10. Minkälaista kilpailuetua yritys saa uuden ratkaisun myötä? Listaa kolme etua.

1. _____
2. _____
3. _____

11. Mitä osaamista voidaan hankkia yhteistyökumppaneilta jo suunnitteluvaiheessa?

“Suosittelen, että ottaa mukaan asiantuntijan tai apua joltain, joka osaa kertoa sen, että mikä on kyseille yritykselle se paras alusta, koska siinä säästää paljon aikaa ja vaivaa, kun ottaa heti sellaisen mikä toimii omaan yritykseen parhaiten (H11).”

12. Minkälainen on uuden ratkaisun arvioitu budjetti? Tarvitaanko rahoitusta?

13. Onko jo olemassa valmista ohjelmistoa tai muuta ratkaisua, joka vastaa tarvetanne? Kannattaako suunnitella kokonaan oma vai hankkia jo olemassa oleva ohjelmisto?

4.1 Henkilökunnan/sidosryhmien sitouttaminen

Lue miten Muoviitala on huomioinut henkilökunnan kehitystyössään.
LUE ARTIKKELI: [Muoviitala - Tehokasta tiedonvälitystä](#)

14. Henkilöstön huomioiminen jo projektin alkumetreillä edesauttaa sen onnistumista. Miten varmistat, että henkilöstöllä on mahdollisuus aidosti osallistua ja tulla kuuluksi?

”Tietenkin minä joo, mutta kyllä tässä koko henkilöstö on tukena mukana. On jo alkumetreillä ollut ja siellä on ne vastualueet tosiaan jo aikaisemmin jaettu, jolloin jokaisella on vähän jotakin tuomista joka palaveriin. Porukalla niin sanotusti (H1).”

15. Miten varmistetaan, että henkilöstöllä on riittävästi resursseja ja aikaa uuden ratkaisun sisänojovaiheessa?

- Henkilökunnalle annetaan x määrä työajasta uuden ratkaisun kehittämiseksi ja/tai käyttöönotolle
- Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuus ja varataan aikaa koulutuksiin.
- Henkilökunta tekee käyttöönoton oman työn ohessa (mieti, onko kannattava ratkaisu ja miten tämä kuormittaa henkilöstöä).
- Muut huomioitavat asiat

16. Kuinka muutoksen etenemisestä viestitään yrityksessä? Voit valita useita vaihtoehtoja.

- Sähköposti
- Säännölliset palaverit
- Sisäiset uutiskirjeet
- Intranet (yrityksen sisäinen tiedotuskanava)
- Henkilöstöpäivät
- Esihenkilöille tiedotetaan ja he tiedottavat eteenpäin henkilöstölle.
- Ilmoitustaulu
- Muu, mikä

“-- meillä on niitä palavereita, kehittämispalavereita. Minun roolini on ollut sitä, että minä välitän mitä muilta asiantuntijoilta on tullut tuohon liittyen kehittämisedotuksia tai sitten mitä asiakkailta on tullut. Olen niitä vienyt eteenpäin (H10).”

17. Miten uusi ratkaisu vaikuttaa yrityksessä työskentelevien eri henkilöiden ja henkilöstöryhmien työhön? (Esimerkiksi johto, tuotanto, varastointi ja logistiikka, asiakaspalvelu, taloushallinto, markkinointi, asiakkaat, viranomaiset.)

”Jokainen tietää mitä tehdä ja ylimääräinen ”höntyily” on jäänyt pois (H1).”

18. Minkälaisia muutoksia uuden ratkaisun käyttöönottaminen aiheuttaa ja miten tämä vaikuttaa yrityksen toimintakulttuuriin?

”Ei tarvitse olla kontrollissa koko ajan ja itse manuaalisesti täyttää niitä varauskalentereita, vaan luottaa siihen, että se toimii ja että on hyvä ottaa apuun joku tällainen digitaalinen ratkaisu tähän, että helpottaa sitä omaa työtä, kun saa pois ison osan siitä (H7).”

5 DIGIPROJEKTIN TIEKARTTA OSA 3 – PROJEKTIN AIKATAULU JA VASTUUHENKILÖT.



Edellä olemme kartoittaneen yrityksen nykytilanteen ja tavoitteet, tämän jälkeen on aika miettiä, miten näihin tavoitteisiin on tarkoitus päästä. Mitkä ovat yrityksen seuraavat askeleet kehityspolulla, jotka auttavat oikean päämäärän saavuttamisessa? Kuten aiemmin nähdyissä videoissa on tullut ilmi, yritykset ovat korostaneet hyvän työryhmän- sekä asiantuntijoiden avun tärkeyttä kehitystyön eri vaiheissa.

Oheisella videolla Kannuskulman yrittäjä kertoo, kuinka verkkokaupan kehitystyö on sujunut yrityksessä.

KATSO VIDEO: [Kannuskulma](#)

19. Miten projektin etenemistä valvotaan yrityksessä? Ketä projektitiimiin kuuluu ja mitkä ovat heidän vastualueensa (esimerkiksi yrityksen johto/yrittäjä, henkilökunta, muu)?

20. Tarvitsevatko työntekijät/yrittäjä itse koulutusta? Jos vastasit ”kyllä”, määrittele koulutuksen tarve ja suunniteltu aikataulu.

- Ei.
 Kyllä.

21. Tarvitaanko digitaalisen ratkaisun toteuttamiseen ulkoisia yhteistyökumppaneita ja mikä on heidän roolinsa tai tehtävänsä projektissa?

- Ei.
 Kyllä.

“(--) vaikka minä olen yksin yrittäjä, niin en ajattele, että minä yksin teen (H4).”

“Koen, että minulla on erityisesti [kokemusta] kentältä ja -- osaamista sen kehittämiseen. Mutta toki sitten tuollaisen digitaalisen sovelluksen tekemisestä, siihen minulla ei ole osaamista, joten sen toki ostan sellaiselta, joka sitä osaa tehdä (H4).”

6 YHTEENVETO

22. Millä aikavälillä kehitystyö on tarkoitus toteuttaa tai uusi ratkaisu ottaa käyttöön. Kerro tärkeimmät virstanpylväät ja toteuttamisen suunniteltu aikataulu? Kuinka kauan kehitystyö kokonaisuudessaan kestää? Missä haluat olla 3kk, 6kk, 9kk ja 12 kk kuluttua?

1-3 kk
4-6 kk
7-9 kk
10-12 kk



Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

7 OLET SAANUT TIEKARTAN VALMIIKSI, ONNEKSI OLKOON!

Tämä tiekartta jää sinulle työkaluksi, jonka avulla voit alkaa suunnittelemaan digitaalisten ratkaisujen tuomista yrityksenne käyttöön.

Lisätietoa Digi2B – Digitalisaatio bisnesajurina-hankkeesta saat osoitteesta:
<https://net.centria.fi/hanke/digi2b/>

8 LÄHTEET

Digitaalinen Helsinki. Mitä digitalisaatio tarkoittaa. Viitattu 16.1.2023. Saatavilla: <https://digi.hel.fi/esittely/mika-digi/>

Innokylä. Artikkele. Strateginen TIEKARTTA. Www-dokumentti. Viitattu: 16.1.2023. Saatavissa: <https://innokyla.fi/fi/tyokalut/strateginen-tiekartta>

Jyrki J.J. Kasvi. 2019. Digi Digi Digi. TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry. Viitattu 16.1.2023. Saatavilla: <https://tieke.fi/digi-digi-digi/>

Scrive. Digitalisaatio. Viitattu 16.1.2023. Saatavilla: <https://www.scrive.com/fi/digitalisaatio/>

Vuorinen. T. 2014. Strategiakirja – 20 työkalua. Helsinki. Talentum.